

1

V říjnu zežloutly stromy. Pak se hodiny přetočily o šedesát minut zpět a přišly listopadové větry – du-ly silně a očesaly stromy donaha. V městečku New Ross komíny plivaly kouř, jenž z nich padal v prova-zech táhnoucích se jako vlasy; rozplýval se a mizel na nábřeží a řeka Barrow, temná jako tmavý ležák, napuchla deštěm.

Většina lidí počasí nešťastně snášela: majitelé krámků a obchodníci, muži a ženy na poště a ve fron-tě na podporu, na trhu, v kavárně a v samoobsluze, v herně, v hospodách i před bistroem se smaženými rybami a hranolky. Každý po svém komentoval, jak je chladno a jak prší, a ptal se, k čemu je to dobré – a může to snad být k něčemu dobré –, protože kdo by chtěl věřit, že na něj zas čeká další sychravý den? Než děti vyrazily do školy, přetáhly si kapuce, kdežto jejich mámy, které si teď přivykly sklánět hlavu, kdy-koli vyběhly ke šňůře na prádlo, pokud se tedy vůbec odvážily venku něco pověsit, už málem nedoufaly, že jim do večera uschne aspoň košile. A pak nastaly noci a vlády se pro změnu chopil mráz, a zpod dveří se draly studené žiletky a řezaly do kolen těm, kdo si ještě klekali, aby odříkali růženec.

Na dvoře skladiště si Bill Furlong, obchodník s uhlím a dřívím, třel ruce a hlásil, že jestli to tak půjde dál, brzy budou na nákladák potřeba nové pneumatiky.

„Jezdí teď od rána do noci,“ sdělil svým zaměstnancům. „Za chvíli skončíme na ráfkách.“

A měl pravdu: sotva sklady opustil jeden zákazník, spěchali mu v patách další nebo vyzváněl telefon. A skoro všichni hlásili, že chtějí, aby jim palivo doručil hned nebo obratem, že to do příštího týdne nepočká.

Furlong prodával uhlí, rašelinu, antracit, mour a polena. Objednávalo se na metrčky, na půlmetrčky nebo na celé tuny – nebo na korby nákladáku. Prodával taky pytle briket, třísky na podpal a plyn v bombách. Nejšpinavější práce byla s uhlím: v zimě ho museli jednou za měsíc překládat v přístavu. Než ho jeho chlapi naložili, přivezli, roztřídili a vzadu na dvoře všechno rozvážili, zabralo to dva dny. Polští a ruští lodníci vykračující si po městě v kožešinových čapkách a dlouhých pozapínaných kabátech byli přítom novinka – sotva utrousili slovo anglicky.

Když bylo takhle rušno, Furlong většinou rozvážel zboží sám a dělníky na dvoře nechal, ať balí další objednávky a řežou a štípou haldy pokácených stromů, které vozili farmáři. Dopoledne bylo ze

dvora slyšet těžce pracující pily a lopaty, jakmile se však v poledne ozvaly na kostele zvony, muži náradí odložili, smyli si z rukou čerň a vyrazili ke Kehoeovům, kde si dávali teplé obědy s polévkou – a pátek co pátek rybu s hranolky.

„S prázdným žaludkem toho moc nenaděláš,“ říkávala s oblibou paní Kehoeová v bufetu zpoza nového pultu, na němž krájela maso a dlouhými kovovými lžícemi nabírala zeleninu a bramborovou kaši.

Chlapi si rádi posedali, aby se ohřáli, a než si zakouřili a znovu vyrazili na mráz, dosyta se najedli.

2

Furlong začínal od nuly. Podle některých až z mínusu. Jeho máma otěhotněla v šestnácti – pomáhala tehdy v domácnosti paní Wilsonové, protestantské vdově žijící ve velikém domě za městem. Když se to provalilo a mámina rodina dala jasně najevo, že s tím nechce nic mít, paní Wilsonová ji nevyhodila. Místo toho řekla, že může zůstat a pracovat pro ni dál. Toho rána, co se Furlong narodil, mámu do nemocnice zavezla paní Wilsonová, a pak ji nechala přivést domů. Všecko se to odehrálo na apríla, 1. dubna 1946 – a tak se šušovalo, že z kluka vyroste hlupák.

Útlé dětství strávil Furlong převážně v prádelním koši v kuchyni paní Wilsonové, potom ho v popruzích posadili do kočárku vedle příborníku – tak, aby nedosáhnul na vysoké modré džbánky. Jeho rané vzpomínky se točily kolem talířů s jídlem, černého sporáku – pozor! pálí! – a nablýskané podlahy ze čtvercových dlaždic, po níž lezl a později chodil a která svými dvěma barvami připomínala, jak se ještě později dozvěděl, šachovnici na dámu, v níž se braly a přeskakovaly kameny.

Když povyrosl, vzala si ho pod křídlo paní Wilsonová, která sama děti neměla – přidělovala mu

drobné úkoly a pomáhala mu se čtením. Vlastnila malou knihovničku a nezdálo se, že by ji zvláště zajímaly soudy jiných; vedla si svůj střídmy život, jaký jí umožňovala penze po manželovi, který padl ve válce, a příjem pocházející ze stádečka mírného herefordského skotu a černých ovcí – bahnic. Bydlel u ní taky Ned, který se staral o dobytek, a k větším třenicím v domě či se sousedy docházelo jen zřídkka; pozemek byl udržovaný, důkladně oplocený a nezatížený dluhy. Ani stran náboženské víry, jež byla na obou stranách vlažná, u nich nevládlo napětí. V neděli si paní Wilsonová prostě vzala lepší šaty a boty, na hlavu si nasadila sváteční klobouk a ke kostelu ji ve fordce zavezl Ned, který pak s matkou a dítětem zajel o kousek dál ke kapli – a když se vrátili domů, modlitební knížky s biblí nechali ležet až do další neděle nebo svátku na stolečku v hale.

Když chodil Furlong do školy, byl terčem nadávek a posměchu; jednou se vrátil domů v kabátě, který byl poplivaný na zádech, spojení s velkým domem mu však poskytlo drobet volnosti – a ochranu. Pak chodil dva roky na nástavbu, než skončil v uhelných skladech, kde vykonával víceméně tytéž úkony, jaké teď pod ním vykonávali jeho lidi, a vypracoval se. Na obchod měl hlavu, vědělo se, že s každým vyjde, a dalo se na něj spolehnout, poněvadž si vypěstoval

dobré protestantské návyky: časně vstával a vyhýbal se alkoholu.

Ted' žil ve městě s manželkou Eileen a s pěti dcerami. S Eileen se seznámil, když pracovala v kanceláři firmy Graves & Co., a namlouval si ji způsobem, jakým se to tehdy dělávalo: zval ji do kina a večer na dlouhé procházky po stezkách podél kanálů. Přitahovaly ho její lesklé černé vlasy a břidlicově šedé oči, její praktická, bystrá mysl. Když se zasnoubili, paní Wilsonová mu do začátku věnovala několik tisíc liber. Proslýchalo se, že mu ty peníze šoupla proto, že ho zplodil někdo od ní – přece ho nepokřtili William po králích.

Furlong však nikdy nezjistil, kdo je jeho táta. Matka zemřela náhle – jednoho krásného dne se svalila na kočičí hlavy před domem, když vezla trakař plných jablek na zavaření. Doktoři to pak nazvali krvácením do mozku. Furlongovi bylo dvanáct. Když se o několik let později vydal na matriku pro kopii rodného listu, na místě, kde mělo stát jméno otce, bylo napsáno pouze *Neznámý*. Když mu ho úředník podával přes přepážku, ústa se mu křivila do úšklebku.

Furlong ale neměl sklon zaobírat se minulostí: pozornost upíral k péči o dcery, jež měly jako Eileen černé vlasy a světlou pleť. Už bylo jasné, že jim jde všecko od ruky. Nejstarší Kathleen s ním každou

sobotu chodívala do malé prefabrikované boudy, kde mu za kapesné pomáhala s papírováním: zařadila do šanonu, co přišlo během týdne, a skoro od všeho vedla účty. Joan měla taky dobrou hlavu a nedávno začala zpívat ve sboru. Obě navštěvovaly vyšší stupeň církevní školy svaté Markéty.

Prostřední Sheila a druhá nejmladší Grace, které se narodily jedenáct měsíců od sebe, dokázaly z paměti odrecitovat velkou násobilku, dělit se zbytkem a vyjmenovat všechna irská hrabství a řeky, které občas obtahovaly u kuchyňského stolu barevnými fixy. I ony měly hudební vlohy a po škole chodily každé úterý do kláštera na lekce akordeonu.

Nejmladší Loretta byla na veřejnosti plachá, ale stejně se jí v písance skvěly samé zlaté a stříbrné hvězdičky. Rozečetla už Enid Blytonovou a za obrázek vypasené modré slepice bruslící na zamrzlém rybníčku získala cenu společnosti Texaco.

Když tak Furlong občas sledoval, jak dcery zvládají nezbytné životní maličkosti – třeba když poklekaly v kapli nebo děkovaly prodáváči za drobné –, cítil hlubokou soukromou radost, že jsou jeho.

„Nemáme my to ale štěstí?“ prohodil jednou večer k Eileen v posteli. „Spousta lidí je na tom všelijak.“

„To je fakt.“

„Bohatí zrovna nejsme. Ale stejně.“